

UTDRAG

§ 62

Dnr 2019/KS 0200 003

Handlingsplan för trygghet och säkerhet 2019-2022**Kommunledningsutskottets förslag till kommunstyrelsen för förslag till kommunfullmäktige**

- Handlingsplan för trygghet och säkerhet i Tyresö kommun 2019-2022 antas.

Beskrivning av ärendet

Enligt lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap ska samtliga kommuner för varje ny mandatperiod fastställa en plan för hur de ska hantera extraordinära händelser.

Trygghet och säkerhet ska vara ett paraplybegrepp för kommunens samlade arbete med skydd mot oönskade händelser, det vill säga mot kriser, olyckor och brott som drabbar människor, egendom, miljö eller samhällsfunktion. Arbetet med detta ska sträcka sig längs hela skalan från frekventa händelser som påverkar ett fåtal människor till ovanliga händelser som drabbar hela eller delar av samhället. För att få ett samlat grepp om arbetet inom Tyresö kommuns trygghets- och säkerhetsarbete i kommunens förvaltningar och bolag, anges inriktning och grundprinciper för detta i Handlingsplan för trygghet och säkerhet 2019-2022.

Bilagor

Tjänsteskrivelse Handlingsplan för trygghet och säkerhet.pdf
Handlingsplan för trygghet och säkerhet 2019-2022.pdf

Justerandes sign 		Utdragsbestyrkande
---	---	--

Tyresö kommun
Maj Ingels Fagerlund
Säkerhetschef
08-5782 7150

TJÄNSTESKRIVELSE

2019-05-08

1 (4)

Diarienummer
2019/KS 0200 003

Kommunledningsutskottet

Handlingsplan för Trygghet och säkerhet 2019-2022

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till kommunledningsutskottet för beslut i kommunfullmäktige

- Handlingsplan för trygghet och säkerhet i Tyresö kommun 2019-2022
antas

Kommunstyrelseförvaltningen

Stefan Höllmark
Kommundirektör

Britt-Marie Lundberg Björk
Chef Medborgarfokus

Sammanfattning

Enligt Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap ska samtliga kommuner för varje ny mandatperiod fastställa en plan för hur de ska hantera extraordinära händelser.

Trygghet och säkerhet ska vara ett paraplybegrepp för kommunens samlade arbete med skydd mot oönskade händelser, det vill säga mot kriser, olyckor och brott som drabbar människor, egendom, miljö eller samhällsfunktion.

Arbetet med detta ska sträcka sig längs hela skalan från frekventa händelser som påverkar ett fåtal människor till ovanliga händelser som drabbar hela eller delar av samhället.

För att få ett samlat grepp om arbetet inom Tyresö kommuns trygghet och säkerhetsarbete i kommunens förvaltningar och bolag, anges inriktning och grundprinciper för detta i Handlingsplan för trygghet och säkerhet 2019-2022.

Beskrivning av ärendet

En trygg och säker kommun är en viktig del av kommunens kvalitet. Tyresö kommuns säkerhetsarbete har som syfte att skapa trygghet och säkerhet för kommunens medborgare, för medarbetare och de som vistas i kommunen samt för vår miljö och vår egendom. I trygghets- och säkerhetsarbetet ingår bland annat internt skydd, personsäkerhet, säkerhetsskydd, brottsförebyggande arbete, lagstadgade krav om planering för att förebygga brand och andra typer av olyckor samt extraordinära händelser och civilt försvar.

Olyckor och skador innebär kostnader för kommunen både direkt i form av åtgärder för att hantera händelsen och indirekt i form av stillestånd i verksamheten. Förutom ekonomisk skada kan förtroendekapital gå förlorat om kommunen inte tagit sitt säkerhetsansvar.

Enligt Lag om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, LEH (SFS 2006:544) ska kommunen, med beaktande av risk- och sårbarhetsanalys, för varje ny mandatperiod fastställa en plan för hur de skall hantera extraordinära händelser.

För att få ett samlat grepp om arbetet inom Tyresö kommuns trygghet och säkerhetsarbete i kommunens förvaltningar och bolag, gjordes en gemensam *Handlingsplan för trygghet och säkerhet 2015-2018* som visade på det samlade arbetet

mot oönskade händelser, det vill säga mot kriser, olyckor och brott som drabbar människor, egendom, miljö eller samhällsfunktion. Arbetet sträckte sig längs hela skalan från frekventa händelser som påverkar ett fåtal människor till ovanliga händelser som drabbar hela eller delar av samhället.

En översyn av nuvarande handlingsplan har gjorts i och med att ny handlingsplan ska fastställas för varje ny mandatperiod.

Det som beskrivs mer i *Handlingsplan för trygghet och säkerhet 2019-2022* är det brottsförebyggande arbetet och samarbetet med polisen och civilsamhället.

Även samarbetet med Södertörns brandförsvarsförbund har förtydligats inom området trygghet och säkerhet.

Att informationssäkerhet är än viktigare belyser omvärldsbevakningen och här beskrivs nu de övergripande arbeten som krävs för kommunen samt behov av en funktion för informationssäkerhetsarbetet.

Det finns en *Plan för kollektivt omhändertagande* som kan aktualiseras vid en extraordinär händelse men i *Handlingsplan för trygghet och säkerhet 2019-2022* beskrivs även behovet av att kunna öppna upp så kallade trygghetspunkter även vid mindre omfattande elavbrott där kommuninvånarna ska kunna få information, ladda telefoner och få värme i utvalda lokaler.

Kommunens arbete med uppbyggnad av civilt försvar har påbörjats och här ingår även arbetet med säkerhetsskyddet. Även detta arbete beskrivs övergripande tillsammans med uppdraget som kommunstyrelsen har vid höjd beredskap.

För samverkan inom kommunens geografiska område har det tidigare funnits ett så kallat krishanteringsråd. Då det sen flera år finns en grupp för arbete med RSA- risk och sårbarhetsanalyser- och en annan grupp som träffas varje vecka där, förutom säkerhetsenheten och säkerhetssamordnare, representanter från olika myndigheter och verksamheter inom kommunen deltar så finns det inte ett behov av krishanteringsråd. Denna funktion med beskrivning har i och med det tagits bort.

Utifrån de risk- och sårbarhetsanalyser som görs löpande i kommunen har de prioriterade uppgifterna listats i handlingsplanen som löper under mandatperioden.

Då arbetet med trygghet och säkerhet är ett ständigt pågående arbete kvarstår de prioriterade uppgifterna från *Handlingsplan för trygghet och säkerhet 2015-2018* i nya handlingsplanen med följande tillägg:

Kommunen förbättrar sin organisation främst genom

- säkerställa en funktion för arbetet med informationssäkerhet
- säkerställa förskoleverksamhet för barn vars föräldrar arbetar med kritiska och strategiska verksamheter.
- bygga upp ett visst livsmedelsförråd för att klara försörjningen av samhällsviktig verksamhet vid allvarliga störningar.
- samverka med privata aktörer och planera för hur företag ska kunna bidra och leverera varor och tjänster vid allvarliga störningar.

Kommunen förbättrar det tekniska skyddet främst genom

- att redan i detaljplaneprocessen se över det som ska beaktas för att minimera riskerna för t.ex. en skogsbrand.

Denna handlingsplan, som är ett övergripande styrdokument, konkretiseras genom riktlinjer och/eller rutiner som anger vad som gäller för Tyresö kommun inom olika områden som beskrivs i *Handlingsplan för trygghet och säkerhet 2019-2022*.

Riktlinjer och rutiner ska ses över varje år och vid behov revideras.

Enhetsrelaterade behov av kompletteringar av riktlinjerna utarbetas av respektive enhet och fastställs av förvaltningschef eller enhetschef.

Handlingsplan för trygghet och säkerhet i Tyresö kommun

Beslutsdatum	2019-xx-xx	Dokumenttyp	Plan
Beslutad av	Kommunfullmäktige	Dokumentägare	Chef Medborgarfokus
Diarienummer	2019/KS 0200 003	Giltighetstid	2019-2022

Innehållsförteckning

1	Grunder.....	3
2	Mål och inriktning för trygghet och säkerhetsarbetet.....	4
3	Ansvar och omfattning.....	5
4	Grundprinciper.....	5
5	Säkerhetsorganisation och samverkan.....	6
6	Brottsförebyggande arbetet.....	8
7	Informationssäkerhet.....	8
8	Samarbete med polismyndigheten.....	9
9	Södertörns brandförsvarsförbund.....	9
10	Hantering av olika händelser.....	10
11	Civilt försvar.....	12
12	Utbildning.....	14
13	Kommunikation och information.....	15
14	Prioriterade uppgifter 2019-2022.....	15
15	Uppföljning.....	17

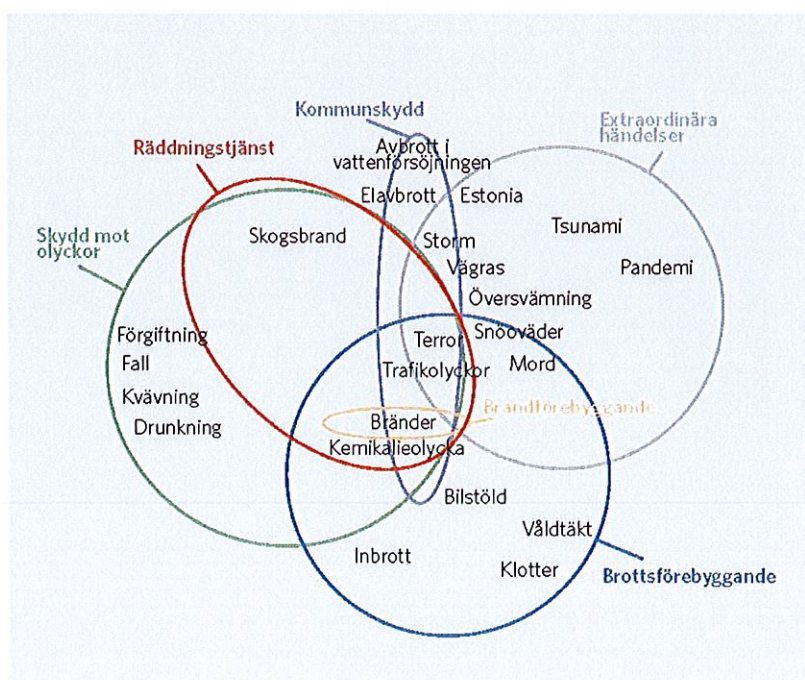

1 Grunder

En trygg och säker kommun är en viktig del av kommunens kvalitet. Tyresö kommuns säkerhetsarbete har som syfte att skapa trygghet och säkerhet för kommunens medborgare, för medarbetare och de som vistas i kommunen samt för vår miljö och vår egendom. I trygghets- och säkerhetsarbetet ingår bland annat internt skydd, personsäkerhet, säkerhetsskydd, brottsförebyggande arbete, lagstadgade krav om planering för att förebygga brand och andra typer av olyckor samt extraordinära händelser och civilt försvar.

Olyckor och skador innebär kostnader för kommunen både direkt i form av åtgärder för att hantera händelsen och indirekt i form av stillestånd i verksamheten. Förutom ekonomisk skada kan förtroendekapital gå förlorat om kommunen inte tagit sitt säkerhetsansvar.

Trygghet och säkerhet är ett paraplybegrepp för kommunens samlade arbete med skydd mot oönskade händelser, det vill säga mot kriser, olyckor och brott som drabbar människor, egendom, miljö eller samhällsfunktion. Arbetet sträcker sig längs hela skalan från frekventa händelser som påverkar ett fåtal människor till ovanliga händelser som drabbar hela eller delar av samhället.

För att få ett samlat grepp om arbetet inom Tyresö kommuns trygghet och säkerhetsarbete i kommunens förvaltningar och bolag, anges inriktning och grundprinciper för detta i Handlingsplan för trygghet och säkerhet 2019-2022

Denna handlingsplan, som är ett övergripande styrdokument, konkretiseras genom riktlinjer och/eller rutiner som anger vad som gäller för Tyresö kommun inom områdena

- brottsförebyggande arbete
- informationssäkerhet
- krisberedskap
- civilt försvar
- skydd mot olyckor
- vattensäkerhet
- trafiksäkerhet
- fysisk säkerhet
- personsäkerhet
- säkerhetsskydd
- riskhantering med internkontroll
- klotter och skadegörelse
- brandskyddsarbete

Riktlinjer och rutiner ska ses över varje år och vid behov revideras. Enhetsrelaterade behov av kompletteringar av riktlinjerna utarbetas av respektive enhet och fastställs av förvaltningschef eller enhetschef.

Handlingsplanen för trygghet och säkerhet i Tyresö kommun ska gälla från och med fullmäktiges antagande av planen och till och med 31/12 2022 och ersätter Handlingsplan fastställd av kommunfullmäktige 2015-12-17.

2 Mål och inriktning för trygghet och säkerhetsarbetet

Kommunen ska

- vara en säker och trygg kommun för invånarna och de som vistas i kommunen.
- säkerställa en väl fungerande verksamhet inom kommunen och i dess bolag, med så få störningar och egendomsförluster som möjligt.
- genom ett aktivt och effektivt säkerhetsarbete bidra till god ekonomi för kommunen och de kommunala bolagen.
- verka för att öppenheten i kommunens verksamheter förblir så stor som möjligt utan att säkerheten eftersätts.
- ha en god beredskap inför och förmåga att hantera en extraordinär eller allvarlig händelse.
- arbeta för färre oönskade händelser och minska konsekvenser av sådana händelser.
- genom omvärldsbevakning hålla sig uppdaterad inom området trygghet och säkerhet.

3 Ansvar och omfattning

Alla medarbetare i Tyresö kommuns förvaltningar och bolag ska aktivt arbeta för ökad trygghet och säkerhet.

Kommunfullmäktige beslutar om handlingsplan för trygghet och säkerhet.

Kommunstyrelsen är ytterst ansvarig för att trygghets- och säkerhetsarbetet bedrivs på ett effektivt sätt inom kommunen och svarar för att fastställa kommungemensamma riktlinjer.

Respektive nämnd/styrelse är ansvarig för att trygghets- och säkerhetsarbetet bedrivs enligt denna handlingsplan och är därmed ansvariga för säkerheten inom sitt verksamhetsområde.

Förvaltningschefen/VD ska organisera trygghets- och säkerhetsarbetet inom förvaltningen/bolaget samt ansvara för ledning och uppföljning.

Verksamhetsansvarig, på alla nivåer, är ansvariga för säkerheten inom sitt område och ska själva avsätta de resurser som krävs för att handlingsplan, riktlinjer och rutiner följs.

Handlingsplanen omfattar alla verksamheter som bedrivs av Tyresö kommun och dess bolag.

Handlingsplanen ska i lämpliga delar även gälla för alla tjänster och produkter som tillhandahålls av Tyresö kommuns verksamheter och bolag.

Varje verksamhet ska utifrån denna handlingsplan analysera tryggheten och säkerheten inom sitt område och utforma den i balans med medborgarnas krav på öppenhet och tillgång till kommunens verksamheter.

Södertörns brandförsvarsförbund och Lokalpolisområde Nacka stödjer förebyggande i syfte att förbättra förmågan att hantera oönskade händelser.

4 Grundprinciper

Förebyggande

- Trygghet och säkerhetsarbetet omfattar alla verksamheter.
- Trygghet och säkerhetsarbetet ska bedrivs i överensstämmelse med lagar, föreskrifter, regler och instruktioner som fastställts av

myndigheter eller som i övrigt avtalats mellan parterna på arbetsmarknaden.

- Trygghet och säkerhetsarbetet ska vara gränsöverskridande mellan kommunens olika delar och genomföras i samverkan med andra berörda organisationer.
- Personsäkerheten ska alltid prioriteras högst.
- Kommunen ska vara förberedd på att hantera kriser oavsett omfattning på alla nivåer i organisationen.
- Förebyggande insatser som ökar robustheten för samhället prioriteras.
- Risk- och sårbarhetsanalyser och riskinventeringar ska göras minst en gång per år på alla arbetsplatser i samband med verksamhetsplanering.
- Utarbetandet av riktlinjer och rutiner som är lagstadgade eller har störst betydelse för den samlade verksamheten ska prioriteras.
- Alla anställda ska få regelbunden utbildning och information om kommunens trygghets och säkerhetsarbete.
- Säkerheten ska beaktas vid all planering som berör allmänheten.
- Kommunen ska ha ett väl anpassat försäkringsskydd.
- Säkerhetsskyddsanalys ska göras/revideras varje år

Verkställande

- Trygghet och säkerhetsarbetet ska ske systematiskt genom en ständig uppföljning och analys, en balanserad avvägning mellan risker och säkerhetsåtgärder.
- Upprätthållandet av samhällsviktig verksamhet och infrastruktur ska så långt som möjligt säkerställas.
- Krisledningsorganisationen ska snabbt kunna aktiveras.
- Övergripande beslut ska fattas och nödvändiga prioriteringar göras vid en extraordinär händelse.
- Krisledning och samordning ska ske med tillräcklig uthållighet.
- Utsatta kommuninvånare med flera ska kunna omhändertas.
- Anställda, kommuninvånare och media ska ges tillräcklig och korrekt information vid en krissituation.
- Skador och incidenter ska rapporteras enligt kommunens gemensamma skade- och incidentrapporteringsrutin.
- Effekterna av oönskade händelser ska i första hand förhindras och i andra hand begränsas.
- Anställda ska ha en trygg arbetssituation.
- Kommunen ska driva och delta i verksamheter som kan påverka attityder och beteenden som bidrar till ökad trygghet och säkerhet bland kommunens invånare.
- Servicenivån med hög kvalitet och säkerhet ska bibehållas.

5 Säkerhetsorganisation och samverkan

För samordning och som stöd till förvaltningar och bolag finns i kommunen en säkerhetsenhet med säkerhetschef och brottsförebyggande strateg.

Säkerhetsenheten ansvarar för utarbetande av förslag till övergripande dokument och riktlinjer, utveckling av modeller och metoder inom trygghets- och säkerhetsområdet och utgör stöd till verksamheterna.

I Tyresö kommun ska finnas en säkerhetsorganisation och olika riskhanteringsgrupper som samordnar trygghets- och säkerhetsarbetet inom kommunens verksamheter, bolag och mot kommuninvånare.

Varje förvaltningschef ska utse minst en säkerhetssamordnare som ansvarar för samordning av trygghets- och säkerhetsfrågorna på respektive förvaltning. Trygghets- och säkerhetsarbetet ska på förvaltningsnivå integreras i den befintliga organisationen och säkerhetssamordnare ska rapportera till förvaltningschef.

Säkerhetssamordnare ska initiera, samordna, stödja, följa upp, ge råd och tillhandahålla kunskap och kompetens till de kommunala verksamheterna inom området trygghet och säkerhet.

På varje arbetsplats/enhet ska det finnas minst ett säkerhetsombud för lokalt arbete med trygghet och säkerhetsfrågor.

För arbetet inom kommunens geografiska område finns en samverkansgrupp som träffas varje vecka där, förutom säkerhetsenheten och säkerhetssamordnare, representanter från olika myndigheter och verksamheter inom kommunen deltar. Gruppen förväntas utifrån sin kompetens bidra till effektivt trygghets- och säkerhetsarbete med hög kvalitet. Gruppen ska tillsammans, utifrån aktuell gemensam lägesbild initiera, samordna och ge stöd för ett breddat arbete i samverkan.

En grupp för arbete med RSA- risk och sårbarhetsanalyser- är etablerad sen några år och träffas 2 ggr per år. Här ingår arbete med risk- och sårbarhetsanalyser, förebyggande insatser, utveckla rutiner och arbetsmetoder, initiera utbildningar och föreläsningar. Här ingår även att lyfta gemensamma frågor före och under en extraordinär eller allvarlig händelse.

POSOM (en organisation för psykosocialt omhändertagande) finns etablerat med deltagare från kommunala förvaltningar, landstinget, Tyresö församling, polisen och brandförsvaret.

Samverkan Stockholmsregionen, där en rad aktörer tillsammans med Tyresö kommun deltar, har de senaste åren arbetat med att stärka samverkan och samordna regionens resurser för att förebygga och minimera oönskade effekter av kända eller plötsliga händelser, olyckor eller kriser. Med ett gemensamt förhållningssätt etableras en snabb och samordnad krisberedskap och informationshantering, användning av befintliga resurser effektiviseras och vi skapar ett proaktivt förhållningssätt. Detta gäller vid såväl förväntade stora händelser som vid plötsligt inträffade kriser.

En gemensam målbild 2019-2022 har arbetats fram avseende aktörsgemensamt arbete.

6 Brottsförebyggande arbetet

För det brottsförebyggande arbetet finns *Policy* antagen av kommunfullmäktige 2015-09-10. Här anges grundprinciper och inriktning för Tyresö kommuns brottsförebyggande arbete i enlighet med de nationella målen för det brottsförebyggande arbetet.

En *Strategi för arbetet med att minska ungdomskriminalitet* ska tas fram under 2019 och som beskriver mål för kommunens arbete samt hur arbetet ska bedrivas på ett långsiktigt-, hållbart och systematiskt sätt. Till strategin ska sen tas fram exempel på aktiviteter som ska hjälpa till att nå målen, vilken verksamhet eller aktör som ska ansvara för aktiviteten.

Ett *Handslag för vackrare Tyresö* är framtaget 2016 och visar på en överenskommelse mellan Tyresö Bostäder, Vattenfall och Tyresö kommun där samverkanspartners är överens om att kraftsamla och ha en samsyn kring arbetet mot klotter, skadegörelse och nedskräpning i Tyresö kommun. Man ska tillsammans och vid behov satsa på olika förebyggande åtgärder som syftar till att öka tryggheten och trivselen.

Föräldravandringar ska genomföras i Tyresö varje vår och höst i syfte att skapa en trygg miljö för ungdomarna. Detta är ett samarbete mellan Tyresö kommun, Polisen och Tyresö församling.

Fortlöpande inventering av utemiljön ur trygghetsperspektiv och andra trygghetsskapande åtgärder ska genomföras bland annat genom trygghetsvandringar och olika enkäter. Utemiljön ska även beaktas ur ett trygghetsperspektiv vid plan- och byggprocessen.

Kommunen har ett lokalt brottsförebyggande råd, BRÅ, som leder det lokala brotts- och drogförebyggande arbetet och består av representanter från bland annat kommunen, polisen och frivilligorganisationer. Rådet träffas cirka fyra gånger per år där man diskuterar nuvarande lägesbild, analys och pågående brotts- och drogförebyggande arbeten.

7 Informationssäkerhet

När det gäller arbetet med informationssäkerhet antog kommunfullmäktige 2018 en reviderad Informationssäkerhetspolicy som beskriver kommunens mål och inriktning för informationssäkerhetsarbetet.

Samtlig personal och förtroendevalda inom Tyresö kommun som använder kommunens informationstillgångar är skyldiga att känna till och följa kommunens policys, riktlinjer och rutiner inom informationssäkerhet. Policyn har under 2018 konkretiserats med riktlinjer och rutiner för användare som ska ge verksamheten ett stöd kring informationssäkerhet i det dagliga arbetet inom kommunen.

Ett viktigt arbete kring informationssäkerhet är utbildning och uppföljning av riktlinjer och instruktioner i alla verksamheter. Samtliga informationssystem ska vara identifierade och förtecknade. Av förteckningen ska framgå vem som är systemägare och informationsägare, detta dokumenteras i systemförvaltarplanen.

8 Samarbete med polismyndigheten

Som en del i den nya polisorganisation, som trädde i kraft 2015, finns tecknat en överenskommelse tillsammans med polisen. Överenskommelsen följs upp och revideras vart annat år och beskriver vilka områden som man ska prioritera i arbetet med kommunerna. Övergripande för områdena gäller ökad trygghet i samhället. Samverkan ska ske inom fyra områden där områdena har följande inbördes prioritet: Ungdomar och narkotika – Trygghet – Inbrott och Trafik. Till överenskommelsen skrivs underbilagor där den lokala problembilden har kartlagts samt vilka prioriterade samverkansområden som fastställts. Den lokala problembilden bör utgå från analyser av statistiska underlag och trygghetsundersökningar, medborgarperspektiv, olika samspel med civilsamhället samt underlag från respektives parts personal som verkar i lokalsamhället. Underbilagorna ska även beskriva mål och inriktning samt uppföljningsmetod för aktuellt samverkansområde.

9 Södertörns brandförsvarsförbund

Södertörns brandförsvarsförbund bedriver räddningstjänst för Tyresö kommun samt Botkyrka, Ekerö, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarn, Nynäshamn, Salem och Södertälje. Tillsammans med Södertörns brandförsvarsförbund arbetar vi med ett helhetstänk för att uppnå en så god service som möjligt till alla som befinner sig i kommunen. Exempel på arbetsområden där vi samarbetar är kommunens krishantering, brottsförebyggande verksamhet, riskhantering och brand- och säkerhetsfrågor i plan- och byggprocessen. Södertörns brandförsvarsförbund utbildar och utrustar även första insatspersoner- kommunens anlitade väktare som rör sig ute i kommunen. Man utbildar dem i lägesrapportering och akut omhändertaganden och dessa blir larmade på olyckor. Tanken är att de ska kunna göra en första avhjälpande åtgärd innan räddningstjänsten kommer till platsen. Vid händelser som har betydande påverkan på samhället kontaktar räddningsledare kommunens tjänsteman i beredskap. Detta för att informera om händelsen och om kommunen behöver vidta åtgärder i det fortsatta arbetet.

Tyresö kommun ska, enligt LSO (2003:778), upprätta ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet samt ett handlingsprogram för räddningstjänst. Eftersom Södertörns brandförsvarsförbund har fått i uppdrag att bedriva räddningstjänst i kommunen är det Södertörns brandförsvarsförbund som skriver ett handlingsprogram som omfattar både förebyggande verksamhet och räddningstjänst. Handlingsprogrammet är ett politiskt styrdokument och antas av direktionen för Södertörns brandförsvarsförbund för varje mandatperiod.

10 Hantering av olika händelser

Enligt Lag om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, LEH (SFS 2006:544) ska kommunen, med beaktande av risk- och sårbarhetsanalys, för varje ny mandatperiod fastställa en plan för hur de ska hantera extraordinära händelser.

Samhällets krishanteringssystem bygger bl.a. på följande tre principer:

- Ansvarsprincipen – att den som har ansvar för en verksamhet i normala situationer också har motsvarande ansvar vid störningar i samhället. Aktörer har även ett ansvar att agera även i osäkra lägen. Den utökade ansvarsprincipen innebär att aktörerna ska stödja och samverka med varandra
- Närhetsprincipen – att samhällsstörningar ska hanteras där de inträffar och av de som är närmast berörda och ansvariga
- Likhetsprincipen – att aktörer inte ska göra större förändringar i organisationen än vad situationen kräver. Verksamheten under samhällsstörningar ska fungera som vid normala förhållanden, så långt det är möjligt

Tyresö kommun ska i och med det svara för inriktning, prioritering och samordning av de åtgärder som vidtas före, under och efter en krissituation. Den normala verksamheten ska vara utgångspunkten för hantering av kriser. Det normala skyddet ska vara utgångspunkten för det extraordinära skyddet. Genom krisberedskap ska kommunen nå en godtagbar nivå för kommunens olika verksamheter oavsett krisens karaktär och omfattning.

Olika typer av oönskade händelser

Det är viktigt att ha en beredskap och övad förmåga att hantera händelser som ställer krav på flexibilitet, beslutsförmåga, uthållighet och samordning. Tyresö kommuns beredskap och krishanteringsförmåga bidrar både till att behålla kontrollen och att hindra händelser från att bli värre.

En oönskad händelse är en händelse som kan ha negativa konsekvenser för människor, miljö och egendom. Förvaltningschefer har ett särskilt ansvar att identifiera tillfällen och frågor som kräver koordinering och centralt stöd. För att skapa en tydlig struktur utgår Tyresö kommun ifrån tre nivåer som beskriver

oönskade händelsers allvarlighetsgrad: störning, särskild händelse och extraordinär händelse.

Störning

En störning är en händelse som kan hanteras inom verksamhetens ordinarie organisation. En störning kan kräva centralt stöd, till exempel samordnad information eller samordning, om fler än en av kommunens förvaltningar berörs.

Särskild händelse

En särskild händelse är en händelse som kräver kommunövergripande samordning och/eller centrala bedömningar och prioriteringar av resurser.

Extraordinär händelse

En extraordinär händelse är en händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av kommunen.

Exempel på extraordinär händelse kan vara:

Avbrott i dricksvattenförsörjning - Avbrott i elförsörjning - Översvämningar - Stormar av större dignitet (Gudrun, Per) - Pandemi - Intensivt snöfall

Om krisledningsnämndens ordförande bedömer att en händelse är extraordinär kan denne besluta att aktivera kommunens Krisledningsnämnd.

Krisledningsnämnden har mandat att fatta beslut om att överta hela eller delar av verksamhetsområden i nämnderna i den omfattning som anses nödvändig med hänsyn till den extraordinära händelsens art och omfattning.

Risk- och sårbarhetsanalys

Alla kommuner är skyldiga att analysera vilka händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen och hur händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas en risk- och sårbarhetsanalys, RSA, som fastställs av kommundirektören och ligger till grund för delar av denna handlingsplan. Syftet med arbetet är att minska sårbarheten i samhället och öka förmågan att hantera olika kriser. Sammanställning av Tyresö kommuns RSA baseras i huvudsak genom arbete i form av olika mötesforum, övningar och erfarenheter av inträffade händelser. Analyser sker både ur ett övergripande perspektiv och ur ett verksamhetsperspektiv. Inom arbetet med civilt försvar ingår även att titta på försörjningsstrategi vad gäller livsmedel, bränsle och vatten.

Riskanalyser och riskinventeringar inom kommunens verksamheter ska genomföras årligen och samordnas i arbetet med annan lagstiftning som säkerhetsskyddslagen, arbetsmiljölagen och lagen om skydd mot olyckor.

Organisation vid en kris eller allvarlig händelse

En Krisledningsnämnd utses för varje mandatperiod av kommunfullmäktige. Krisledningsgrupp med stödfunktioner organiseras enligt kommundirektörens bestämmande.

Kommunens krisledning grupperas, efter larm, vid behov på plan 1 i kommunhuset. Förvaltningsvisa krisledningsgrupper organiseras och grupperas enligt respektive förvaltningschefs bestämmande.

På ledningsplatsen i kommunhuset, plan 1, finns möjlighet till analoga telefoner vid sidan om kommunens växel samt faxutrustning.

Reservsamband i form av förbindelser till viktigare kommunala anläggningar är förberett att användas vid ett omfattande och långvarigt elavbrott. Viss personal ur Frivillig Resursgrupp avses för denna uppgift. Raket- ett nationellt system för samverkan - har införskaffats till krisledningsgrupp.

Kommundirektören fastställer Riktlinjer för hantering av allvarlig eller extraordinär händelse som innehåller bestämmelser för kommunledningens organisation och verksamhet när kommunen måste övergå till anpassad organisation på grund av en allvarlig eller extraordinär händelse i fredstid.

Personal

Anställd personal planeras och kan omfördelas vid behov till andra arbetsuppgifter under extraordinära eller allvarliga händelser enligt kommundirektörens/respektive förvaltningschefs bestämmande.

Frivilligpersonal utnyttjas för förstärkning av krisorganisationen enligt överenskommelse mellan kommunen och berörda frivilligorganisationer.

Trygghets- och informationspunkter

En *Plan för kollektivt omhändertagande* av kommuninvånare i förberedda värmestugor har utarbetats. Detta omfattar stöd till kommuninvånarna främst vid en extraordinär händelse orsakad av omfattande störningar eller avbrott i elförsörjningen och bygger på utnyttjande av en till tre skolor samt gymnasiet med förberedd reservkraft. Barn – och utbildningsförvaltningen organiserar, efter beslut av krisledningen, en omhändertagandeledning i vilken representanter från förvaltningen för Liv och Hälsa och tekniska funktioner ingår. Ledningen organiserar, förbereder och upprättar värmestugor.

I tillämpliga delar kan de reservkraftsförsedda lokalerna även användas vid andra allvarliga händelser som kräver någon form av utrymning eller omhändertagande till exempel vid omfattande bränder, olyckor eller utsläpp av farliga ämnen. Även vid mindre omfattande elavbrott ska kommuninvånarna kunna få information, ladda telefoner och få värme i utvalda lokaler.

11 Civilt försvar

Med anledning av den säkerhetspolitiska utvecklingen i Sveriges närområde har planeringen för höjd beredskap (civilt försvar) återupptagits.

Målet för det civila försvaret är att:

- Värna civilbefolkningen
- Säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna
- Bidra till Försvarmaktens förmåga vid ett väpnat angrepp eller krig i vår omvärld

Kommuner ska arbeta med civilt försvar i enlighet med gällande överenskommelser med staten.

Den fredstida krisberedskapen utgör därför grunden för det civila försvaret, det vill säga beredskapen för höjd beredskap och krig. Arbetet med civilt försvar regleras i *Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar som avser perioden 2018-2020*. Avsikten är att en ny överenskommelse från och med 2023 ska reglera kommunernas arbete med både krisberedskap och civilt försvar. Det innebär att *Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar* kan komma att förlängas eller revideras för perioden 2021-2022. Kommunen kan samordna arbetet med krisberedskap och civilt försvar, när det bedöms lämpligt.

Tyresö kommun ska i och med det påbörja arbetet avseende de förberedelser som behövs för verksamheten under höjd beredskap (beredskapsförberedelser) så att de på sikt kan fullgöra sin uppgift inom totalförsvaret i händelse av krigsfara och krig.

Prioriterade uppgifter är:

- Kompetenshöjning gällande totalförsvaret (ska genomföras under perioden 2018 till 2020-12-31)
- Säkerhetsskydd (ska genomföras under perioden 2018 till 2020-12-31.)
- Krigsorganisation och krigsplacering (ska vara påbörjat men behöver inte vara avslutat till 2020-12-31)

Säkerhetsskyddsarbetet inom Tyresö kommun ska förebygga risker och skador. I detta arbete ingår att skapa ett väl anpassat säkerhetsskydd för verksamhet som omfattas av krav på säkerhetsskydd enligt gällande lagstiftning.

I kommunens *Riktlinjer för säkerhetsskydd* finns angivet de åtgärder, rutiner och materiel som behövs för att kunna hantera uppgifter som omfattas av sekretess och som rör Sveriges säkerhet utan att de röjs, ändras eller förstörs.

Arbetet med en plan för krigsorganisationen och personalplanering ska påbörjas där det ska framgå vad som behövs för att kommunen ska kunna bedriva samhällsviktiga verksamheter i kris och vid höjd beredskap. El, vatten och värme ska här prioriteras. Kommunen ska även ta ansvar för de patienter som vid en krigssituation eller risk för sådan kommer att skrivas ut från

akutsjukhusen. Alltså ska planering göras för ökad belastning och större vårdbehov.

Kommunstyrelsen är högsta civila totalförsvarsmyndighet på lokal nivå.

Under höjd beredskap och krig ska kommunstyrelsen leda kommunens verksamhet och – vid behov även samordna annan civil verksamhet på lokal nivå, oavsett huvudmannaskap.

Det är regeringen som tillkännager när höjd beredskap råder.

Länsstyrelsen ska hållas underrättad om kommunens beredskapsläge under höjd beredskap. Kommunen kan komma att behöva ge stöd till andra myndigheter och ansvarar för de som vistas, verkar och bor inom det geografiska området.

Uppgifter för kommunstyrelsen vid höjd beredskap

- svara för ledningen av kommunens civila försvar
- vidta de åtgärder som behövs för försörjning med nödvändiga varor
- medverka i allmän ransonering
- medverka i övrigt vid genomförande av åtgärder som är viktiga för landets försörjning
- verka för samordning och samverkan mellan de verksamheter som bedrivs i kommunen

12 Utbildning

För att stärka kunskap och förmåga inom säkerhets- och trygghetsområdet krävs viss utbildning och förmågehöjande kunskaper.

Förtroendevalda och anställd personal ska få den utbildning och övning som behövs för att kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser och höjd beredskap. Även inom ramen för uppbyggnad av civilt försvar måste kunskapen höjas.

Genom utbildning och övning stärks förmågan att leda och i samverkan med andra aktörer lindras konsekvenserna av inträffade oönskade händelser.

Inom övriga områden är kunskap och övning inför en ansträngande situation nödvändigt för att effekten ska kunna minska och hantering ska underlättas.

Kommunen har följande plan för detta under mandatperioden:

- Fortlöpande utbildning ska erbjudas inom området säkerhet - informationssäkerhet och personsäkerhet
- Respektive verksamhet ska utifrån årlig riskanalys planera för kompetensutveckling en gång per år inom sitt ansvarsområde.
- Övning/utbildning av krisledningsnämnd och krisledningsgrupp med stödfunktioner genomförs årligen genom kommundirektörens försorg.

- Övning/utbildning av förvaltningarnas egna krisledningsgrupper genomförs minst vartannat år genom respektive förvaltningschefs försorg.
- Övning / utbildning av omhändertagande i kollektiva värmestugor genomförs vartannat år genom kommundirektörens försorg.
- Utbildning av nyckelpersoner i krisorganisationen genomförs årligen genom respektive förvaltningschefs försorg i samarbete med säkerhetsenheten.
- Utveckling och kunskapshöjande forum för arbetet med tillgängliga resurser och personal genomförs två gånger per år.
- Frivilliga resursgruppen övas och utbildas årligen för dess uppdrag.

Utbildningsmål

- Svårigheter som kan uppstå under en kris eller allvarlig situation uppmärksammas.
- Styrkor och svagheter i ledarskap, kommunikation och samarbete klarläggs.
- Ansvar- och rollfördelning inom förvaltningar och mellan förvaltningar samt vid utökad samverkan med central krisledning förtydligas.
- Personer ingående i krisledningsorganisation har god kännedom om krishanteringssystemet, kommunens styr- och stöddokument, sin egen uppgift.
- Krisledningsgrupper är tränade att självständigt eller i samverkan hantera kriser.
- Öka beredskapen att agera säkert om hotfulla situationer uppstår.
- Öka förmågan för att informationssäkerheten ska upprätthållas

13 Kommunikation och information

Information, extern samt intern, är en viktig del i trygghet- och säkerhetsarbetet. Kommunens olika informationskanaler ska användas för att initiera och understödja informationsinsatser i syfte att förbättra medvetandet.

Kommunens kommunikationspolicy och Riktlinjer för hantering av oönskad händelse anger rutiner och ansvarsfördelningen för kommunikation i trygghets- och säkerhetsarbetet.

Viktigt meddelande till allmänheten - VMA

Kommunen ska underhålla och prova de aggregat för utomhusalarmering, så kallat 'viktigt meddelande till allmänheten (VMA)', som behövs vid höjd beredskap. I det fall en utbyggnad av aggregat behövs gör man en bedömning av detta i samråd med Södertörns brandförsvärsförbund. Ansvaret för

aggregaten ligger i kommunen på kommunstyrelseförvaltningen men drift sköts av Södertörns brandförsvarsförbund.

14 Prioriterade uppgifter 2019-2022

Extraordinära händelser kan nästan aldrig förebyggas.

Det gäller därför i stället att försöka motverka händelsens fortsatta förlopp och lindra effekten av konsekvenserna, d.v.s. göra sårbarheten så liten som möjligt.

Det handlar främst om att

1. höja/bibehålla kompetensen
2. förbättra organisationen och
3. underhålla/förbättra det tekniska skyddet

Ekonomiska medel måste i och med det reserveras, främst vad gäller underhåll av tekniskt skydd.

Kommunen höjer/bibehåller kompetensen främst genom

- att information till anställda och allmänheten om samhällets sårbarhet, varning (VMA), hemberedskap och kommunens krisberedskap delges via hemsida och kampanjdagar.
- kontinuerlig utbildning/övning av förtroendevalda, anställda och frivilliga.
- tydliga rutiner för larmning och uppdaterade larmlistor.
- att Rakel för kommunens krisledning övas.
- uppdaterade planer för de verksamheter som är personalkrävande såsom extrapersonal, ändrade arbetstider och schemaläggning.
- säkerställd kommunikation inom de verksamheter som är av väsentlig betydelse för att uppdraget ska kunna fullföljas även om normala kommunikationsvägar är ur funktion.
- uppdaterade och reviderade krisplaner.
- säkerställt radiosamband vid utslagning av ordinarie teleförbindelser samt avtal med reservkraftsförsörjd Närradioförening
- rätt sammansatt grupp personer i POSOM

Kommunen förbättrar sin organisation främst genom

- rekrytera fler medlemmar till FRG -frivilliga resursgruppen.

- säkerställa en funktion för arbetet med informationssäkerhet
- att underlätta för verksamheterna att på ett enhetligt sätt ska göra sina risk- och sårbarhetsanalyser vilket ger egna kontinuitetsplaner och verksamhetsanpassade krisplaner.
- att säkerställa förskoleverksamhet för barn vars föräldrar arbetar med kritiska och strategiska verksamheter.
- bygga upp ett visst livsmedelsförråd för att klara försörjningen av samhällsviktig verksamhet vid allvarliga störningar.
- samverka med privata aktörer och planera för hur företag ska kunna bidra och leverera varor och tjänster vid allvarliga störningar.

Kommunen förbättrar det tekniska skyddet främst genom

- att fortsätta installera reservkraft för viktiga samhällsfunktioner.
- säkerställd service/underhåll och bränsle för reservkraft.
- installation av reservvattentankar i kommunens största äldreboende.
- planera för eget vattenreningsverk och utökning av vattentankar
- säkerställd drivmedelsförsörjning till samhällsviktig verksamhet vid elavbrott.
- att redan i detaljplaneprocessen se över det som ska beaktas för att minimera riskerna för t.ex. en skogsbrand.

15 Uppföljning

En uppföljning av trygghet och säkerhetsarbetet ska genomföras varje år inom respektive enhet/förvaltning/bolag.

Resultatet av denna uppföljning ska rapporteras till respektive nämnd/styrelse samt till kommunstyrelsen enligt rutin.

Uppföljning av kommunens risk-och sårbarhetsanalys enligt Lag om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, LEH (SFS 2006:544) ska rapporteras enligt länsstyrelsens direktiv.

Datum 2019-08-07
 Tid 13:00–13:35
 Plats Sammanträdesrum Bollmora, kommunhuset

Beslutande Se närvarolista

Övriga deltagare Se närvarolista

Justeringens plats och tid Kommunkansliet 2019-08-12

Paragrafer 58–71

Sekreterare
 Hillevi Elvhage

Ordförande
 Anita Mattsson

Justerande
 Anki Svensson

ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
 Observera att anslagstiden inte är samma sak som överklagandetiden.

Organ Kommunledningsutskottet
 Sammanträdesdatum 2019-08-07
 Datum då anslaget sätts upp 2019-08-14
 Datum då anslaget tas ned 2019-09-05
 Förvaringsplats för protokollet Kommunkansliets arkiv plan 6

Underskrift
 Hillevi Elvhage

	Utdragsbestyrkande
---	--------------------

Närvarolista

Beslutande

Anita Mattsson (S), ordförande
 Mats Lindblom (L), 1:e vice ordförande
 Anki Svensson (M), 2:e vice ordförande
 Martin Nilsson (S)
 Susann Ronström (S)
 Marie Åkesdotter (MP)
 Dick Bengtson (M)
 Fredrik Bergkuist (M), tjänstgörande ersättare för Ulrica Riis-Pedersen (C)
 Anders Wickberg (SD)

Ersättare

Christoffer Holmström (S)
 Åsa de Mander (L)
 Ajda Asgari (MP)
 Inger Gemicioglu (V)

Övriga

Stefan Hollmark, kommundirektör, kommunstyrelseförvaltningen
 Sara Kopparberg, stadsbyggnadschef, stadsbyggnadsförvaltningen
 Antonios Arvanitidis, it-chef, kommunstyrelseförvaltningen
 Maj Ingels Fagerlund, säkerhetschef, kommunstyrelseförvaltningen
 Charlotta Janson Josephsson, kommunikationschef, kommunstyrelseförvaltningen
 Hillevi Elvhage, kommunsekreterare, kommunstyrelseförvaltningen

Frånvarande

Mats Larsson (L)
 Peter Freij (M)
 Ulrica Riis-Pedersen (C)
 Anna Lund (KD)
 Per Carlberg (SD)

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------